

FATABUREN 1972

fataburen

Nordiska museets och Skansens årsbok 1972

Redaktion: Christian Axel-Nilsson · Nils Erik Bæhrendtz ·

Sam Owen Jansson · Skans Torsten Nilsson

Layout: Torsten Stååf

Tryck: Tryckeribolaget Ivar Hæggström AB 1972

ISBN 91 7108 057 0

Omslagets färgplansch återger Julius Kronbergs porträtt av Artur Hazelius.
Det är i Nordiska museets ägo.

Hans Hansson

1907–1972

Efter en kort tids sjukdom avled den 31 augusti 1972 styresmannen för Nordiska museet fil. dr Hans Hansson. Han var den sjätte av museets styresmän. Inom ett halvår skulle han ha lämnat sin post och kunnat njuta ett välförtjänt otium som pensionär. Han hade glatt sig att få övervara museets hundraårsjubileum i oktober 1973, till vilket han vidtagit vissa föranstaltanden. Det blev nu tyvärr inte så. – I ett brev till mig under sjukdomstiden uttalade han förvissningen om att kunna återvinna full hälsa. Han hade in i det sista en seg livsvilja.

Hans Hansson tillträdde styresmannaskapet den 1 januari 1964 efter att ha varit museidirektör och chef för Statens sjöhistoriska museum med Wasavarvet. Han var som vetenskapsman arkeolog liksom en av sina företrädare vid Nordiska museet Bernhard Salin och hade bakom sig bl. a. en uppmärksam avhandling pro gradu om Stockholms medeltida stadsmurar. Ingen har väl känt den gamla stadsholmen bättre än han; genom sin mångåriga verksamhet som ledare för Stockholms stadsmuseums arkeologiska undersökningar i samband med gatuarbeten och grundförstärkningar inom kvartersblocken kunde han till sist med hjälp av vad han kallade sitt underjordiska arkiv

rekonstruera bilden av den medeltida stadskärnan.

I en tidningsintervju i samband med utnämningen till styresman yttrade han att det var som att sätta sig vid ett dukat bord. Sätillvida var detta uttalande riktigt som staten just hade påtagit sig hela det ekonomiska ansvaret för museets verksamhet. Men verkligheten blev i viss mån en annan. Han fann snart att själva museibyggnaden från årtiondena närmast före och efter sekelskiftet 1900 befann sig i ett otroligt miserabelt tillstånd till följd av ständigt otillräckliga medel för dess underhåll. Det

blev därför hans första angelägna uppgift att söka undanröja detta missförhållande. Han lyckades också genom att han fick Kungl. Byggnadsstyrelsen att påtaga sig ansvaret för såväl museibygnadens och den närliggande institutionsbyggnaden Lusthusportens löpande underhåll som av utställningsverksamheten (betingade ombyggnadsarbeten. Nu regnar det icke längre in på de utställda samlingarna.

Sedan väl museet så att säga kommit under tak satte han in sin energi för att möjliggöra en snabbare takt i nyuppställningen av de delvis föråldrade basutställningarna. Som resultat härav framstår nu den synnerligen attraktiva Nordisk folkkonst och under 1973 avslutas första etappen i uppbyggnaden av Svensk bostad, främst motiverad av att begreppen högre stånd och allmoge försvann i och med museets omorganisation 1965. Vidare har tillkommit Textilhallen, som kan användas för snabbt växlande utställningar.

Hans Hansson hade öppen blick för betydelsen av vad som brukar kallas den utåtriktade museala verksamheten och var angelägen att museet skulle öppna sin famn mot yttrevärlden. Medlen var publikationsutgivning, bildningskurser, föredrag, filmvisningar och växlande utställningar, i och för sig visserligen intet nytt för museet men han sökte intensifiera denna verksamhet. Den monumentala mitthallen med Gustav Vasa i fondabsiden gjorde han till en plats för publikdragande aktiviteter, en servering anordnades, där museibesökaren kunde få en stunds avkoppling, och

de allra yngsta fick en pedagogisk barnkammare till sitt förfogande. Samtidigt med dessa populariseringssträvanden gav han oförbehållsamt sitt stöd åt museets vetenskapliga verksamhet – dokumentationen av det svenska samhället – utan vilken ett fortsatt kulturutbud i längden är dömt att stagnera.

Strax före sin bortgång nåddes Hans Hansson av det glädjande budskapet att hans älsklingsidé – ett centralmagasin i förening med ett lantbruksmuseum på Julita gård i Södermanland – var på god väg att förverkligas. Nordiska museets magasinproblem har varit ett ständigt bekymmer för museets styresmän och den lösning problemet till sist fick är genial icke minst med tanke på att kombinationen magasin/museum ger möjlighet att härbärga och utställa den omfattande lantbrukshistoriska samling som Kungl. Lantbruksakademien överlämnat till Nordiska museet.

När Hans Hansson tillträtt styresmannabefattningen, inrättade han något som icke tidigare förekommit vid Nordiska museet, nämligen ett kollegium bestående av avdelningscheferna och förmännen för de tekniska sektionerna. Det hålles regelbundet en viss dag varje månad utom under semestertiden för inbördes information och diskussion rörande aktuella problem. Detta organ har fungerat väl och otvivelaktigt varit till båtnad för alla parter.

Hans, som vi alla kallade styresmannen, var en vänsäll man. Det trivsamma gotländska idiomet och den förlösande humorn gjorde samvaron med honom lättsam.